

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila právní věci žalobce: **nezl. J. R.**, zast. zákonnou zástupkyní P. Š. (dříve V.), oba bytem zast. JUDr. Pavlou Martínkovou, advokátkou, se sídlem 1. máje 144, Vimperk, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2021, sp. zn. SZ/MPSV-2019/25850-913, č. j. MPSV-2021/5746-913, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 5. 2021, č. j. 60 Ad 5/2021-25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Úřad práce České republiky, krajská pobočka v Českých Budějovicích, pracoviště Vimperk (dále jen „úřad práce“), rozhodnutím ze dne 9. 1. 2019, č. j. 423/2019/VIM (dále jen „rozhodnutí úřadu práce“), nepřiznal žalobci příspěvek na péči, neboť podle § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném do 31. 12. 2018 (dále jen „zákon o sociálních službách“), není osobou, kterou lze považovat za závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí úřadu práce.

II.

[3] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“). Ten žalobu shora označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Krajský soud předeslal, že žalovaný rozhodoval na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu a své závěry řádně odůvodnil. Zdravotní stav žalobce byl posouzen celkem pětikrát [jednou posudkovým lékařem dne 7. 12. 2018 a následně čtyřikrát posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“)], přičemž posudková komise v rámci čtvrtého doplňujícího posudku ze dne 11. 12. 2020

zhojila veškerá pochybení, která jí krajský soud vytkl ve svém předchozím rozsudku (ze dne 12. 3. 2020, č. j. 60 Ad 15/2019-21). Zdravotní stav žalobce zhodnotila ve smyslu kritérií stanovených v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách a přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“). V doložených lékařských zprávách, závěru sociálního šetření a následném finálním hodnocení posudkové komise již nejsou rozpory zpochybňující správnost jejích závěrů a tyto jsou úplné a přesvědčivé.

[5] Krajský soud závěrem vyslovil, že nevyhověl žalobcově důkaznímu návrhu na jeho výslech, výslech jeho matky a na vypracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví. S ohledem na skutečnost, že skutkový stav považoval za dostatečně zjištěný, uvedené důkazní návrhy posoudil jako nadbytečné.

III.

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že jeho zdravotní stav zakládá nárok na přiznání příspěvku na péči, což vyplývá z lékařských zpráv lékařů jej ošetřujících, které předložil, avšak žalovaný se s nimi nijak nevypořádal a posudková komise závěry v nich obsažené nerespektovala a ani krajský soud k nim nepřihlédl.

[8] Stěžovatel nesouhlasí se závěry krajského soudu také proto, že dokazování nedoplnil o navržené důkazy výsledkem samotného stěžovatele, jeho matky a znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví; krajský soud tak neměl dostatek podkladů ke svému rozhodnutí.

IV.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje kasační stížnost zamítnout. Tvrdí, že stěžovatel v kasační stížnosti nekonkretizuje, která otázka měla být krajským soudem nesprávně posouzena, stejně tak nespecifikuje důvod nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku.

[10] K posouzení zdravotního stavu stěžovatele odkazuje žalovaný na napadené rozhodnutí a posudky posudkové komise. Stěžovatelův zdravotní stav byl přezkoumán celkem pětkrát a vždy se shodným výsledkem. Posudky vycházely ze značného množství podkladů, zejména z kompletní zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře a nálezů specializovaných lékařů i ze zpráv dodatečně doložených stěžovatelem. V posudcích byly vypořádány veškeré rozhodující skutečnosti, jakož i stěžovatelovy námitky.

[11] Závěrem žalovaný uvádí, že důvody neprovedení stěžovatelem navržených důkazů krajský soud vysvětlil v odst. 40 napadeného rozsudku.

V.

[12] Nejvyšší správní soud především zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že za podmínky, kdy

pokračování

před krajským soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního provedené zákonem č. 77/2021 Sb.). Z důvodové zprávy k této novele je zřejmé, že jejím účelem je urychlení soudního přezkumu rozhodnutí a dalších aktů správních orgánů, a to ve fázi před Nejvyšším správním soudem. Věcné přezkoumání pravomocného rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem má probíhat pouze v případech, kdy je to důležité nejen pro samu posuzovanou věc, ale i pro plnění základní role Nejvyššího správního soudu jako vrcholného soudního orgánu ve věcech správního soudnictví, kterou je sjednocování judikatury správních soudů.

[13] Vymezením neurčitého právního pojmu „podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu ustanovení § 104a s. ř. s., ve znění účinném do 31. 3. 2021 (srov. usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39). Ač byl novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti, a nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti. Při rozhodování o nepřijatelnosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikaturně ustálených kritérií, jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39 (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2021, č. j. 9 Azs 180/2021-33 a řadu dalších). Z citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39 přitom vyplývá, že kasační stížnost Nejvyšší správní soud přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to buď z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo v případě zásadního právního pochybení krajského soudu.

[14] V nynější věci Nejvyšší správní soud ověřil, že se § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, na nyní projednávanou věc užije, neboť krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti uvedené novely soudního řádu správního, a jedná se o věc sociální péče, kterou ve smyslu § 31 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje specializovaný samosoudce. Zbývá tedy posoudit, zda věc svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele, a je tak důvod k jejímu přijetí k věcnému posouzení. Tento podstatný přesah vlastních zájmů však Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal.

[15] Stěžovatel v nyní projednávané věci namítá nesprávné posouzení jeho zdravotního stavu z důvodu nezohlednění doložených lékařských zpráv jeho ošetřujícími lékaři a nedostatečné zjištění skutkového stavu z důvodu neprovedení jím navrhovaných důkazů.

[16] Nejvyšší správní soud již v minulosti ve své judikatuře dovodil, že při rozhodování o stupni závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby vychází úřad práce ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popř. z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Ze stejných kritérií vychází při vydávání svého posudku i posudková

komise. Při soudním přezkumu rozhodnutí o žádosti o příspěvek na péči neposuzuje soud sám věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti, nýbrž hodnotí, zda závěry posudku vycházejí z dosaženého stavu vědeckého poznání, jsou opřeny o řádně zjištěné a pro věc relevantní skutečnosti a jsou prosty iracionality či chyb v úsudku. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz, avšak s ohledem na mimořádný význam uvedeného posudku v řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na posudek posudkové komise spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, nebo ze dne 16. 12. 2014, č. j. 6 Ads 83/2014-80).

[17] Jak již shora uvedeno, v nyní projednávané věci byl zdravotní stav stěžovatele posouzen celkem pětkrát, a sice posudkem Okresní správy sociálního zabezpečení Prachatic ze dne 22. 10. 2018, č. j. LPS/2018/1976-PT_CSSZ, a dále posudky posudkové komise ze dne 24. 4. 2019, č. j. 2019/182-CB; ze dne 13. 8. 2019, č. j. 2019/756-CB; ze dne 14. 7. 2020, e. č. SZ/2020/446-CB-16 a ze dne 11. 12. 2020, e. č. SZ/2020/846-CB-16 (poslední dva jmenované dále jen jako „doplňující posudky“). Nejvyšší správní soud k uvedené pro přehlednost dodává, že v nynější věci krajský soud svým rozsudkem ze dne 12. 3. 2020, č. j. 60 Ad 15/2019-21, zrušil původní rozhodnutí žalovaného v této věci ze dne 28. 9. 2019, č. j. MPSV-2019/176956-913, neboť shledal první tři výše uvedené posudky jako nedostatečné z důvodu absence vysvětlení rozporů mezi výsledným hodnocením zdravotního stavu stěžovatele ohledně základních životních potřeb, které stěžovatel nezvládá, a navíc stěžovatel nebyl přítomen jednání posudkové komise. Posudkové hodnocení tudíž bylo následně doplněno dvěma doplňujícími posudky.

[18] Posudková komise v posudku o zdravotním stavu stěžovatele ze dne 14. 7. 2020, e. č. SZ/2020/446-CB-16, dospěla k závěru, že stěžovatel není schopen zvládat dvě základní životní potřeby – péči o zdraví a osobní aktivity. V jejím posledním doplnění ze dne 11. 12. 2020, e. č. SZ/2020/846-CB-16, v rámci kterého byl stěžovatel přítomen u jednání posudkové komise, stanovila úplnou klinickou diagnózu a hodnotila, zda je stěžovatel schopen zvládat základní životní potřeby, přičemž se k jednotlivým základním životním potřebám vyjádřila a opět dospěla k závěru o nezvládnutí již zmíněných dvou. Posudková komise tedy náležitě ve svých doplňujících posudcích zohlednila zdravotní stav stěžovatele ve smyslu hodnocení úkonů podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách i s ohledem na požadavky vyplývající z § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. ve spojení s její přílohou č. 1, a to na základě kompletní zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře a nálezů specializovaných lékařů i zpráv předložených stěžovatelem.

[19] Za této situace krajský soud nepochybil, když považoval doplňující posudky posudkové komise (zejména pak poslední z nich) ohledně kvalifikace stěžovatelova zdravotního stavu za úplné a přesvědčivé a na základě nich učinil závěr o správnosti posouzení žádosti stěžovatele ze strany úřadu práce i žalovaného. Neodchýlil se nikterak od závěrů výše citované judikatury ohledně požadavků na úplnost a přesvědčivost posudků posudkové komise.

pokračování

[20] Jen pro úplnost a nad rámec potřebného pak Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatelova polemika obsažená v kasační stížnosti ohledně neprovedení jím navržených lékařských nálezů je veskrze obecná a neobsahuje konkrétní tvrzení, které zcela určité lékařské zprávy či nálezy zůstaly ze strany krajského soudu či před ním ze strany správních orgánů opomenuty.

[21] K otázce neprovedení důkazů navržených stěžovatelem v řízení o žalobě lze odkázat nejprve na judikaturu Ústavního soudu týkající se tzv. opomenutých důkazů. Ústavní soud ve svých nálezech ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94, a ze dne 18. 4. 2001, sp. zn. ÚS 549/2000, dovodil, že soud sice není povinen provést všechny navržené důkazy, avšak musí o vznesených návrzích rozhodnout. Pokud jim nevyhoví, ve svém rozhodnutí musí vyložit, z jakých důvodů (zpravidla ve vztahu k hmotněprávním předpisům, které aplikoval a k právním závěrům, k nimž na skutkovém základě věci dospěl) navržené důkazy neprovedl. Nejinak na tuto problematiku nahlíží také ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu.

[22] Jak přitom přílehavě upozornil ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný, krajský soud považoval skutkový stav zjištěný správními orgány za dostatečný, tudíž nepochybil, pokud v odst. 40. napadeného rozsudku dospěl k závěru, že další dokazování navržené stěžovatelem již není potřebné a tyto důkazy pro jejich nadbytečnost neprovedl.

[23] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného shrnuje, že napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti (pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost), není zde ani jiná vada řízení před krajským soudem, která by mohla mít vliv na nezákonnost napadeného rozsudku, krajský soud se nedopustil ani judikurního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva a dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na všechny stěžovatelovy kasační námítky.

VI.

[24] Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že kasační stížnost podstatně nepřesahuje stěžovatelovy vlastní zájmy ve smyslu předpokladů její přijatelnosti vyplývajících z usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39. Proto ji jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[25] Nejvyšší správní soud kasační stížnost sice odmítl, na což v rovině náhrady nákladů řízení obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., avšak k odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost došlo na základě zjednodušeného věcného přezkumu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). Výrok o nákladech řízení je tudíž odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů tohoto řízení. Žalovaný byl ve věci účastníkem úspěšným, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2023

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu